

Het Observatieverslag

1

Observatieplan

1. Achtergrondgegevens
2. Beginsituatie
3. Doel (SMART)
4. Observatie Vragen
5. Observatie Methode
6. Observatie Techniek
7. Hulpmiddel
8. Manier van rapporteren
9. Datum, tijd en plaats/situatie

2

Rapportage

- Het observeren zelf
- Een objectieve rapportage via de door jou gekozen techniek
- Beschrijving van wat je hebt waargenomen

3

Conclusie

Antwoord op je doel en vragen

Blijf altijd voorzichtig met het trekken van conclusies. Laat weten wat je hebt gezien en wat je daar uit zou **kunnen** opmaken

Theorie: Het observatieplan

- Deel 1 van een observatieverslag is het observatieplan
- Dit deel bestaat uit het aflopen van 9 stappen

1

Observatieplan

1. Achtergrondgegevens
2. Beginsituatie
3. Doel (SMART)
4. Observatie Vragen
5. Observatie Methode
6. Observatie Techniek
7. Hulpmiddel
8. Manier van rapporteren
9. Datum, tijd en plaats/situatie

1

Observatieplan

1. Achtergrondgegevens
2. Beginsituatie
3. Doel (SMART)
4. Observatie Vragen
5. Observatie Methode
6. Observatie Techniek
7. Hulpmiddel
8. Manier van rapporteren
9. Datum, tijd en plaats/situatie

1. De achtergrondgegevens

- **Naam**
- **Woonplaats**
- **Leeftijd**
- **Geslacht**
- **School en groep**
- **Thuisituatie**
- **Hobby's**
- Sociaal culturele achtergronden of geschiedenis
- Nationaliteit
- Levensovertuiging: geloof
- Financiële positie (eventueel)

2. De beginsituatie

1

Observatieplan

1. Achtergrondgegevens
2. Beginsituatie
3. Doel (SMART)
4. Observatie Vragen
5. Observatie Methode
6. Observatie Techniek
7. Hulpmiddel
8. Manier van rapporteren
9. Datum, tijd en plaats/situatie

- ❖ Wat is de aanleiding van de observatie?
 - ❖ Let op: schrijf hier niet al een conclusie. Het is van belang in een observatie dat je ergens duidelijkheid over wilt creëren. Heb je die duidelijkheid al? Dan is er geen reden om te observeren. Wel als je dit zwart op wit wilt hebben.
- ❖ Informatie verzamelen
 - ❖ Gesprek met leraar/stagebegeleider/andere docenten
 - ❖ Gesprek met ouders
 - ❖ Dossier: Is er al iets bekend over het kind en dit probleem?

3. Het SMART geformuleerde observatiedoel

- Specifiek (Zitten er vaagheden in?)
- Meetbaar (Is het te controleren?)
- Acceptabel (Mag het wel worden uitgevoerd/geobserveerd?)
- Realistisch (Kan het wel? Is het wel te zien?)
- Tijdsgebonden (zit er wel een tijd aan gebonden? In een observatie smartdoel is de tijd vaak aangegeven als: na de observatie)

Voorbeelden van goede observatie SMART doelen:

- Na de observatie weet ik of Pieter (6 jaar) in de grote pauze gaat touwtje springen
- Na de observatie weet ik of Roos (8 jaar) beweegt tijdens de rekeninstructie
- Na de observatie weet ik hoe vaak Jos (10 jaar) om hulp vraagt tijdens het knutselen van een paasei
- Na de observatie weet ik hoe lang Sandra (4 jaar) zich kan concentreren op het schrijven van de letter S.

1

Observatieplan

1. Achtergrondgegevens
2. Beginsituatie
3. Doel (SMART)
4. Observatie Vragen
5. Observatie Methode
6. Observatie Techniek
7. Hulpmiddel
8. Manier van rapporteren
9. Datum, tijd en plaats/situatie

Let op: gevoel en waarom is niet te observeren!

4. Observatievragen

Let op: Maak niet teveel observatievragen, want daarmee dwing je jezelf ook daar op te gaan letten en in je conclusie antwoord op te geven. Bij teveel vragen ga je je overzicht verliezen. Er is geen minimaal of maximaal aantal observatievragen

- Observatievragen zijn dingen die je wilt achterhalen met je observatie naast je doel
- Deze vragen hebben wel een samenhang met het SMARTdoel

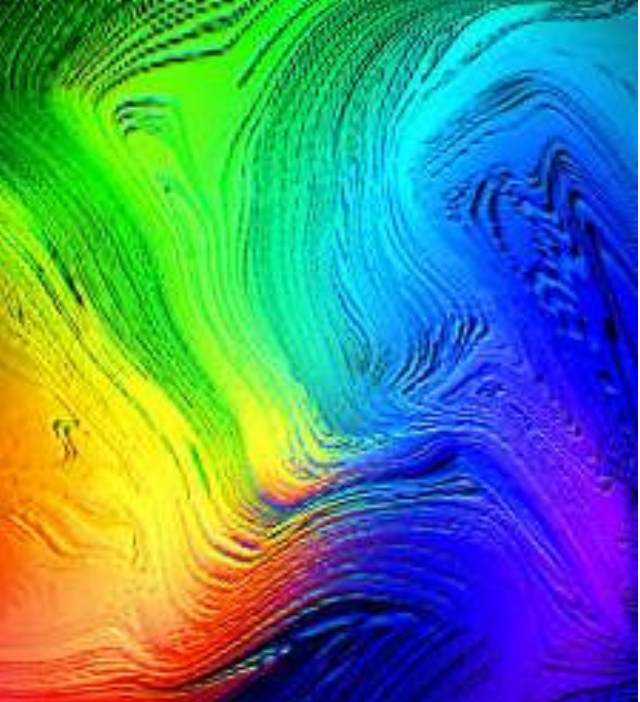
- Voorbeelden:
 - SMART doel:
 - Na de observatie weet ik of Pieter (6 jaar) in de grote pauze gaat touwtje springen
 - Observatievragen:
 - Lacht Pieter tijdens het touwtje springen?
 - Waar speelt Pieter nog meer mee?
 - Met wie heeft hij contact tijdens het buiten spelen?
 - SMART doel:
 - Na de observatie weet ik of Roos (8 jaar) beweegt tijdens de rekeninstructie
 - Observatievragen:
 - Wat beweegt Roos tijdens het rekenen?
 - Welke kant kijkt Roos op tijdens het rekenen?

1

Observatieplan

1. Achtergrondgegevens
2. Beginsituatie
3. Doel (SMART)
4. Observatie Vragen
5. Observatie Methode
6. Observatie Techniek
7. Hulpmiddel
8. Manier van rapporteren
9. Datum, tijd en plaats/situatie

5. Observatiemethoden

- Je hebt in feite 4 opties aan observatiemethodes waar je mee kan combineren:
- Participerend
 - Observator neemt zelf deel aan situatie
- Niet-participerend
 - Observatie neemt niet zelf deel aan situatie
- Gestructureerd
 - Vastgesteld plan en doel
- Ongestructureerd
 - Geen vastlegging in doel in regels

	Participerend		
	1	2	
Gestructureerd			Ongestructureerd
	3	4	
	Niet-participerend		

- 1 Een participerende gestructureerde observatie
- 2 Een participerende ongestructureerde observatie
- 3 Een niet-participerende gestructureerde observatie
- 4 Een niet-participerende ongestructureerde observatie

1

Observatieplan

1. Achtergrondgegevens
2. Beginsituatie
3. Doel (SMART)
4. Observatie Vragen
5. Observatie Methode
6. Observatie Techniek
7. Hulpmiddel
8. Manier van rapporteren
9. Datum, tijd en plaats/situatie

6. Observatietechnieken

-Continue observatie

Is een vorm van vrije observatie. Je observeert een cliënt of een groep voortdurend. Wel een doel, maar meestal niet erg concreet.

- Beschrijvend

Letterlijk opschrijven wat je ziet (altijd bij 1 x)

-Protocollaire observatie

Observatie volgens een van tevoren vastgesteld protocol en/of observatieschema

-Event-Sampling

Gericht op een gebeurtenis. Je observeert meerdere keren dezelfde situatie

- Time-sampling (Interval observatie)

Observatie op verschillende tijdstippen, maar met zelfde doel en hulpmiddelen

1

Observatieplan

1. Achtergrondgegevens
2. Beginsituatie
3. Doel (SMART)
4. Observatie Vragen
5. Observatie Methode
6. Observatie Techniek
7. Hulpmiddel
8. Manier van rapporteren
9. Datum, tijd en plaats/situatie

Je kunt ook combineren!

In het geval van Event-Sampling en Time-Sampling MOET je combineren (doe je dat beschrijvend of protocollair?)

7. Hulpmiddelen

- Je zintuigen
- Pen en papier
- Beoordelingsschalen
- Spelmaterialen
- Audio en video
- Speciaal ingerichte ruimten
 - <https://www.youtube.com/watch?v=UEtZh41Paqs>

1

Observatieplan

1. Achtergrondgegevens
2. Beginsituatie
3. Doel (SMART)
4. Observatie Vragen
5. Observatie Methode
6. Observatie Techniek
7. Hulpmiddel
8. Manier van rapporteren
9. Datum, tijd en plaats/situatie

8. Manier van rapporteren

Let op: je manier van rapporteren moet overeenkomen met je gekozen observatie techniek. Heb je gekozen voor een protocollaire observatie? Dan kies je sowieso dus ook voor rapporteren op schriftelijke wijze!

- Stap 8 van het observatieplan is de manier van rapporteren
- Deze stap heeft in feite maar 2 opties:
 - Schriftelijk
 - Mondeling

1

Observatieplan

1. Achtergrondgegevens
2. Beginsituatie
3. Doel (SMART)
4. Observatie Vragen
5. Observatie Methode
6. Observatie Techniek
7. Hulpmiddel
8. Manier van rapporteren
9. Datum, tijd en plaats/situatie

9. Datum, tijd en plaats

- In de laatste stap van het observatieplan kies je een exacte datum (of data) om te observeren
- Een tijdstip. Vergeet niet erbij te zetten wanneer je stopt!
- Een plek/situatie

- **Voorbeeld 1 observatie:**

- 27-03-2019
- Van 08:30 tot 08:50
- In de kring na binnenkomst

- **Voorbeeld 2 observaties**

- **Observatie 1**

- 27-03-2019
- Van 08:30 tot 08:50
- In de kring na binnenkomst

- **Observatie 2**

- 28-03-2019
- Van 12:00 tot 12:20
- In de kring voorlezen na lunch eten

1

Observatieplan

1. Achtergrondgegevens
2. Beginsituatie
3. Doel (SMART)
4. Observatie Vragen
5. Observatie Methode
6. Observatie Techniek
7. Hulpmiddel
8. Manier van rapporteren
9. Datum, tijd en plaats/situatie

Het Observatieverslag: 3 delen

1

Observatieplan

1. Achtergrondgegevens
2. Beginsituatie
3. Doel (SMART)
4. Observatie Vragen
5. Observatie Methode
6. Observatie Techniek
7. Hulpmiddel
8. Manier van rapporteren
9. Datum, tijd en plaats/situatie

2

Rapportage

- Het observeren zelf
- Een objectieve rapportage via de door jou gekozen techniek
- Beschrijving van wat je hebt waargenomen

3

Conclusie

- Wat voor informatie zou je uit je rapportage kunnen halen?
- Antwoord op je doel en vragen
- Blijf altijd voorzichtig met het trekken van conclusies. Laat weten wat je hebt gezien en wat je daar uit zou **kunnen** opmaken

Theorie: De rapportage

- **Deel 2** van een observatieverslag is het maken van een **Rapportage**
- 1 ding is in elke observatie belangrijk: De rapportage is **objectief**
- Het is een beschrijving van wat je ziet
- In de tegenwoordige tijd!

2

Rapportage

- Het observeren zelf
- Een objectieve rapportage via de door jou gekozen techniek
- Beschrijving van wat je hebt waargenomen

Checklist: Is je rapportage goed?

Is je rapportage objectief?

Heb je een onderscheid gemaakt tussen hoofd- en bijzaken?

Klopt je gekozen techniek bij je rapportage (in je observatieplan)

Missen er geen stukken in je rapportage?

Lees zelf je rapportage na!

Het Observatieverslag

1

Observatieplan

1. Achtergrondgegevens
2. Beginsituatie
3. Doel (SMART)
4. Observatie Vragen
5. Observatie Methode
6. Observatie Techniek
7. Hulpmiddel
8. Manier van rapporteren
9. Datum, tijd en plaats/situatie

2

Rapportage

- Het observeren zelf
- Een objectieve rapportage via de door jou gekozen techniek
- Beschrijving van wat je hebt waargenomen

3

Conclusie

Antwoord op je doel en vragen

Blijf altijd voorzichtig met het trekken van conclusies. Laat weten wat je hebt gezien en wat je daar uit zou **kunnen** opmaken

Theorie: De conclusie

- **Deel 3** van een observatieverslag is het schrijven van een conclusie
- Belangrijkste is antwoord geven op je (SMART) doel en eventueel op je observatievragen
- Voorzichtigheid is gewenst!

Conclusie

Antwoord op je doel en vragen

Blijf altijd voorzichtig met het trekken van conclusies. Laat weten wat je hebt gezien en wat je daar uit zou **kunnen** opmaken

Conclusie schrijven

- Als je een mening geeft of een conclusie trekt: heb je die onderbouwd?
- Staat er geen enkele nieuwe informatie in je conclusie?
- Trek je niet zomaar een conclusie, maar zit er nog voorzichtigheid in je zinnen?
- Heb je afgesloten met de wensen/behoefte van het kind en wat je verder met de informatie wilt doen?

